

Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed – CRK&E-groot

adres	: Oud-Bussumerweg 22, Bussum
omschrijving aanvraag monument)	: het verduurzamen en uitbreiden van schoolgebouw (gemeentelijk
datum vergadering	: 19 april 2023
ons kenmerk	:
voorzitter en architectuurhistoricus	: drs. I. van Koningsbruggen
leden	: ir. O. Ebben : ir. P. Kramer : ir. A. Mulder
secretaris	: M. Slippens
ambtelijke ondersteuning	: T. Van Roon

Onderwerp

Het welstandsgebied en –niveau van het perceel zijn als volgt: Gebied 5, Oudere Dorp Bussum, gewoon welstandsniveau.

Beoordelingscriteria volgens de Welstandsnota 2019 Gooise Meren (Inwerkingtreding d.d. 8 mei 2019)

1. Objectgerichte welstandscriteria
2. Gebiedsgerichte welstandscriteria
3. Algemene welstandscriteria: zie toelichting

Advies:

Vooroverleg

Toelichting

Aanwezig: dhr. Van Kempen en dhr. Van der Pas (HEVO), dhr. Vullings en mw. Kee (architecten), dhr. Van Roon (Gooise Meren)

Gezien het een gemeentelijk monument betreft kijkt de commissie kritisch naar de plannen in relatie tot de monumentenwaarden.

In december 2022 zijn de architectuur- en cultuurhistoricus en de restauratiearchitect op locatiebezoek geweest. Zij hebben een rondleiding door het gebouw gekregen. Ook is toen de eerste planontwikkeling gepresenteerd.

De commissie heeft toen onder andere geadviseerd bouwhistorisch onderzoek te laten doen, zodat er meer inzicht verkregen wordt in de monumentale waarden van het gebouw zowel wat betreft het exterieur als het interieur, inclusief kleurenonderzoek om te ontdekken welke kleuren oorspronkelijk voor het monument zijn gebruikt.

Toelichting:

Het bouwhistorisch onderzoek is uitgevoerd en gedeeld met de commissie. Het kleurenonderzoek is hier buiten gevallen, maar zal alsnog uitgevoerd worden. Uit het bouwhistorisch onderzoek is o.a. naar voren gekomen dat de typologie (gangschool), structuur en symmetrische opzet van het gebouw een hoge monumentale waarde hebben. Deze elementen vormen dan ook de basis voor het nieuwe ontwerp. Daarnaast wordt aangegeven dat, ook al is aan een aantal elementen een indifferente waarde toegekend, dit niet automatisch betekent dat deze worden verwijderd. Ook deze elementen zijn onderdeel van het verhaal en ontwikkeling van de school door de eeuw heen. Hierbij wordt onder andere verwezen naar de granitovloer op de begane grond en de vensters tussen de klaslokalen en de gang.

Onderdeel van de gevelisolatie zijn ook de ramen. Er is gekozen om achterzetramen te gebruiken in plaats van de huidige beglazing te vervangen door monumentenglas. Hierbij wordt gestreefd om aan de gevelbinnenzijde een bepaalde diepte te handhaven en de achterzetramen verdiept te plaatsen. Bouwfysisch is het plaatsen van een achterzetraam een betere keuze en heeft het veel voordelen. Ook is het goedkoper dan alles te vervangen door monumentenglas.

Er wordt een nieuwe laag toegevoegd aan het interieur waarbij gerefereerd wordt aan een 'boomhut'. Deze toevoeging zal modern worden vormgegeven met veel hout en glas. Wat betreft de buitengevel is het eerste idee van een houten vliesgevel aan de achterkant komen te vervallen. In het nu voorliggende ontwerp wordt een aluminium vliesgevel voorgesteld, die terugliggend ten opzichte van de gebouwhoeken wordt geplaatst. Er wordt nog nagedacht over de gevelverdeling, met name hoe deze zich verhoudt tot de architectuur van de historische gevel. Door deze toevoeging anders vorm te geven dan de bestaande bebouwing is goed zichtbaar dat het een nieuwe laag betreft. Er wordt nog nagedacht over het kleurgebruik en men hoopt dat het kleurenonderzoek hier verder in kan helpen. Ook wordt er nog nagedacht over zonwering.

In eerste instantie wilde men op zolder meer daglichttoetreding realiseren door de dakkapellen te vergroten en er extra bij te plaatsen. Er is besloten om dit niet te doen, maar in plaats daarvan extra dakramen te plaatsen. De houten luiken die nu dichtzitten worden opgezet. Ook wordt het centrale deel aan de achterkant van het dak verhoogd om de nieuw te bouwen trap te kunnen realiseren. Het dak wordt aan de binnenzijde geïsoleerd, maar er wordt wel rekening gehouden met de bestaande spanten, deze blijven in het zicht. Warmtepompunits komen op het nieuwe dak, inclusief geluidsschermen en men heeft ook de wens om zonnepanelen op het speellokaal (voormalig gymnastieklokaal) te plaatsen.

Voor het nieuwe ontwerp zullen de vluchtrappen die nu in de bergingen liggen worden verwijderd en verplaatst naar een meer centrale plek. Door dit te doen kan ook de zolderverdieping bij de vluchtroute betrokken worden. Daarnaast wordt de symmetrie in ere hersteld door de hoofdtrap terug te plaatsen. Hier is een ontwerp voor gemaakt dat teruggrijpt naar de bestaande trap, maar aansluit op de nieuw te bouwen 'boomhut' wat betreft materialisatie. Er is gekozen voor dichte leuningen met opengewerkte treden.

Ook is nu dankzij het bouwhistorisch onderzoek bekend wat voor type entree deur er gezeten heeft.

Reactie commissie:

De commissie spreekt haar waardering uit voor de ambitie van dit project. Zij deelt de mening van de gemachtigden dat de gelaagdheid het verhaal van de onderwijsgeschiedenis van de school vertelt en is blij dat de granitovloer en de kozijnen niet worden verwijderd, ondanks de indifferente waarde uit het bouwhistorisch rapport.

De commissie vindt het gebruik van achterzetramen een goede keuze, mits deze terugliggend worden geplaatst en slank worden gedetailleerd, zodat de bestaande houten ramen zichtbaar blijven. Dit is een belangrijke

voorwaarde voor het toepassen van de achterzetramen. De huidige conceptdetailtekening laat een vlak aluminium kozijn zien, dit dient te worden aangepast.

De commissie is enthousiast over het concept van de 'boomhut'. Wat het plaatsen van een nieuwe achtergevel betreft, geeft zij mee dat een glazen gevel minder transparant zal ogen dan men in eerste instantie verwacht. Door de zon zal de gevel spiegelen en zal aan de binnenzijde wellicht de gevel worden dichtgezet met gordijnen. Hier dient men een goede oplossing voor te bedenken, zodat dit voorkomen wordt.

Er zijn 3D-modellen gemaakt en een aantal is gedeeld in de presentatie. De commissie vraagt meer inzicht te geven in de dakverhoging samen met de installaties en de dakramen die op de zolderverdieping zullen worden gerealiseerd.

Wat betreft het plaatsen van zonnepanelen op een monument, geeft de commissie de volgende criteria alvast mee:

- het plaatsen van zonnepanelen alleen zichtbaar indien andere locaties op daken of op het erf niet mogelijk zijn;
- alleen op daken of op het erf, niet aan gevels en wanden;
- de dakvorm is leidend en blijft zichtbaar;
- de zonnepanelen worden reversibel aangebracht;
- het legpatroon is rechthoekig of heeft een geometrische vorm gelijkend aan de vorm van het dakvlak;
- de zonnepanelen liggen aaneengesloten;
- de zonnepanelen liggen allemaal in dezelfde richting;
- aan de buitenste randen van het dakvlak blijven ten minste twee dakpannen zichtbaar, of bij andere dakbedekking minimaal 40 cm;
- ten opzichte van andere bouwkundige elementen in het dakvlak blijft rondom ten minste één dakpan zichtbaar, of bij andere dakbedekking minimaal 20 cm;
- de kleurstelling van zonnesystemen is gelijk aan het materiaal van de dakbedekking of is matzwart;
- de zonnepanelen kaderloos uitvoeren of met randprofielen in dezelfde kleur als de kleur van de zonnepanelen;
- eventueel aanwezige historische aanduidingen/ornamenten in het dak moeten zichtbaar blijven,
- geen zonnepanelen aanbrengen op bijzonder of kwetsbaar materiaal van de dakafwerking zoals riet of zink;
- zonnepanelen op een plat dak plaatsen onder een hoek van maximaal 15 graden, in een aaneengesloten patroon. De afstand tot de zijanten van het platte dak minstens gelijk aan
- de hoogte van het zonnepaneel. Plaatsing bekijken in combinatie met andere bouwkundige elementen op het dak;

De commissie is nog niet overtuigd van het conceptontwerp voor de centrale trap en vraagt hier nog naar te kijken. Ook gezien de hoge monumentenwaarde van de huidige trap. De commissie pleit voor een oplossing waarbij de historische massaverhouding van zwaardere treden en licht uitgevoerde en geornamenteerde trapleuningen en vloerafscheiding worden toegepast.

Wat betreft het kleurgebruik voor de kozijnen laat de commissie zich nog graag overtuigen. Het is medeafhankelijk van wat men wil bereiken of deze donker of licht moeten worden.

De commissie vraagt zich af of het buitenterrein ook wordt meegenomen. De gemachtigden geven aan dat men wel nadenkt over het buitenterrein. Ook wordt er nagedacht over de ontsluiting naar de buurt toe.

Tot slot geeft de commissie aan dat er nog niet volledig is ingegaan op het bouwhistorisch onderzoek en de voorgestelde ingrepen. Zij verzoekt het plan spoedig weer tijdens een vergadering terug te zien om dit alsnog te doen. Dit kan dan samen met het kleurenonderzoek worden besproken. Ook ziet zij dan graag een tekening waarop wordt aangegeven wat bestaand is en wat wordt gesloopt.